

Versie 4 juni 2019

Groningen: crisis in slow motion

De huidige aardbevingsaanpak heeft onvoldoende zichtbaar resultaat opgeleverd en heeft geleid tot frustratie bij bewoners. Er is sprake van een *crisis in slow motion*. Het gevoel van machteloosheid door de veel te trage afhandeling van de schade en versterking en het gebrek aan een duidelijk perspectief komt steeds terug in gesprekken met bewoners. Voor veel Groningers is de impact zo groot, dat het hun leven overheerst. Dit blijkt uit gezondheidsklachten en gevoelens van angst en woede. Ook is sprake van een beperkt en verder afnemend vertrouwen in de overheid en andere verantwoordelijke instanties. Het gaat dus om veel meer dan herstel van schade en het versterken van huizen alleen. In het aardbevingsgebied is sprake van maatschappelijke ontwrichting.

In maart 2019 hebben Rijk en regio gezamenlijk besloten dat bij de uitvoering de balans naar snelheid moet omslaan: minder uitvoerig, minder precies en meer tempo. Op hoofdlijnen zijn toen de volgende afspraken gemaakt:

- NCG zet alles in het werk om nog in 2019 zo snel mogelijk op te schalen in aantal beoordelingen en daarvoor beschikbare fte;
- Een externe onafhankelijke partij wordt gevraagd een analyse te maken of het mogelijk is om structureel meer dan 600 fte in de operatie beschikbaar te hebben voor beoordelingen;
- Rijk en regio dragen zorg voor een snelle ontwikkeling van een maatschappelijk verantwoorde versnellingsaanpak;
- Rijk grijpt in op de opdrachtgeverrelatie en aansturing van het CVW.

Analyses van onder andere BCG tonen aan dat de capaciteit voor versterking en schadeafhandeling ver achter blijft bij wat nodig is om de crisis waarin Groningen verkeert het hoofd te bieden en de veiligheid voor de Groningers te waarborgen: regels en afspraken zitten in de weg en bevoegdheden zijn onvoldoende goed georganiseerd. Geconstateerd kan worden dat de roep om versnelling alleen maar urgenter is geworden. De aardbeving in Westerwijtwerd heeft deze noodzaak opnieuw onderstreept. Niet alleen is sprake van duizenden nieuwe meldingen van schade, maar ook is opnieuw bevestigd dat de aardbevingen nog niet voorbij zijn.

De Groningse crisis moet worden beantwoord op een manier die recht doet aan de ernst van de situatie. Dit vraagt om bestuurlijke erkenning. De impact van de crisis op het leven van betrokkenen vraagt onorthodoxe maatregelen teneinde versnelling en vereenvoudiging aan te brengen in zowel de versterking als de schadeafhandeling met meer regie bij inwoners. Tegelijkertijd moet er naast maatregelen gericht op de objectieve veiligheid veel meer aandacht zijn voor de subjectieve veiligheidsbeleving en de sociaal-maatschappelijke gevolgen voor de bewoners.

De afgelopen weken is gewerkt aan een maatregelenpakket. Dit is uitgewerkt in een groot aantal acties. Bestuurlijke besluiten moeten worden genomen over:

- a. *Versnellingsmaatregelen Versterkingsopgave*
 - Radicaal vereenvoudigen en versnellen proces met eigen regie bewoners
 - Vergroten van de uitvoeringscapaciteit, waaronder 600 fte. Ingenieurscapaciteit
 - Daadkrachtig besturen versnelling
 - Inrichten van één Uitvoeringsorganisatie per 1 januari 2020
 - Zo snel mogelijk werken volgens het nieuwe publieke besturingsmodel
 - Verlenen van operationeel mandaat NCG
 - Verlenen van crisismandaten
- b. *Versnellingsmaatregelen Schadeafhandeling*
 - Oplossen stuwmeer
 - Versnellen huidige procedures
- c. *Ondersteuning van bewoners*
 - Bieden van financiële ondersteuning
 - Bieden van emotionele en sociale ondersteuning
- d. *Huidige en potentiële maatregelen afbouw gaswinning*

Versie 4 juni 2019

- Reduceren vraag
- Vergroten capaciteit

Het is belangrijk dat iedereen de voortgang van de genomen maatregelen kan volgen. Dit vereist een meerjarenplanning en openbare monitoring. Voor schadeafhandeling is er een monitor op de website van de TCMG. Voor versterking ontbreekt nog een compleet beeld van de voortgang per gemeente, per dorp en per straat. De NCG zal het dashboard versterken daarom doorontwikkelen. Ook zal de NCG snel een productie- en capaciteitsrapportage ontwikkelen. Dit maakt het mogelijk om de vinger aan de pols te houden en waar nodig bij te sturen.